O SCURTĂ INTRODUCERE ÎN FUNDAMENTELE FILOSOFICE ȘI IMPLICAȚIILE CRYPTO-VIITORULUI

Nicolae BODEAN, cerc.șt., Institutul de Istorie
nikeby@gmail.com

A BRIEF INTRODUCTION TO THE PHILOSOPHICAL FOUNDATIONS AND IMPLICATIONS OF THE CRYPTO FUTURE

Humanity has probably always wanted a direct, automated and incorruptible connection with the divinity or the universe in which it lives. Thus, between this aspiration and everyday reality various explanations and solutions for navigating reality have emerged, from superstition and religion to philosophy and science. One of the proposed solutions in contemporary technological conditions is blockchain which represents an encrypted, decentralized and universally accessible database. Which comes as a response to both contemporary realities and aspirations as well as pre-existing solutions and concepts. Broadly, the crypto-future remains to be debated between the same two directions libertarianism and anarchism.

Keywords: libertarianism, anarchism, crypto-anarchism, crypto-capitalism, crypto-future

Probabil din toate timpurile omenirea și a dorit o legătură directă, automatizată și incoruptibilă cu divinitatea sau universul în care trăiește. Astfel între această aspirație și realitate de zi cu zi au apărut diferite explicații și soluții de navigare a realității, de la superstiții și religie până la filosofie și știință. Una din soluțiile propuse în condițiile tehnologice contemporane este criptologia de lanț (blockchain) care reprezintă o bază de date criptată, descentralizată și universal accesibilă. Care vine ca răspuns atât al realităților si aspirațiilor contemporane cât și soluțiilor și conceptelor preexistente. În linii mari crypto-viitorul rămâne a fi dezbătut între aceleași doua direcții libertarianism și anarhism.

În contuare vom analiza pe scurt câteva idei de bază, direcții și implicații ale criptologiei de lanț. Max Weber a definit guvernul ca o organizație cu

monopol geografic asupra coerciției legitime, însă libertarianismul pune limite drastice acțiunii guvernamentale permise din punct de vedere moral. Astfel conform rigorilor sale, libertarianismul implică abolirea guvernului, reducând în mod logic poziția la anarhism? Robert Nozick[1] prezintă dilema prin afirmația că: indivizii au drepturi și există lucruri pe care nicio persoană sau grup nu le poate face (fără a le încălca drepturile), atât de puternice și de cuprinzătoare sunt aceste drepturi, încât ridică întrebarea ce ar putea face statul și oficialii săi. Prin urmare filosofii politici libertarieni au dezbătut pe larg această întrebare și mulți concluzionează că răspunsul este „nimic". Chiar și un stat minimal libertar îi este interzis moral (a) să impună taxe, sau (b) să-și acorde un monopol legal, implicând că dacă subscriem la definiția standard weberiană, orice guvern care ar respecta aceste restricții ar înceta să mai fie un guvern.

Această concluzie ar fi probabil luată ca o *reductio ad absurdum* a libertarianismului. Însă, economiștii libertari, mai ales Murray Rothbard[2] și David Friedman[3], au concluzionat că viabilitatea practică a anarhismului este subestimată: cel puțin odată stabilit, așa-numitul anarho-capitalism ar funcționa mai bine în termeni pragmatici decât un guvern minimal libertar.

Interesul libertarienilor pentru anarhism este complicat de asocierea istorică a anarhismului cu stânga radicală. Cei mai faimoși anarhiști din secolul al XIX-lea, cum ar fi Peter Kropotkin și Mikhail Bakunin[4], sunt descriși în mod obișnuit ca anarho-socialiști sau anarho-comuniști. Mișcările anarhiste de masă, cea mai faimoasă, CNT-FAI[5] din Spania fondată în 1927, s-au bazat pe sindicatele anarho-sindicaliste militante. Profund izolați de economia reală, anarhiștii de stânga rareori explică cum ar funcționa societatea lor preferată. Dacă sunt în favoarea socialismului egalitar voluntar, ce vor face cu oameni, în special cu cei mai capabili, care renunță (sau refuză) să participe. Dacă toți trebuie să se alăture, nu înseamnă că este necesar un guvern pentru a impune participarea. Dacă oamenii ar ajunge să-și aleagă comuna, nu ar reapărea inegalitatea dintre comunele mai mult sau mai puțin prospere.

Teritoriul controlat de anarhiști în timpul războiului civil spaniol ilustrează elegant aceste dileme. În orașe, muncitorii anarhiști au preluat locurile lor de muncă. Cu toate acestea, deoarece calitatea de membru a fost voluntară, membrii mai capabili au cerut cote inegale, și au refuzat să împartă egal cu rezultatul muncii lor. Așa cum mulți anarhosocialiști s-au plâns,

capitalismul a reapărut spontan. În schimb, în țară, anarhismul a luat o turnură orwelliană. Revoluționarii anarhiști au impus colectivizarea forțată sub amenințarea armei, cu, în cel mai bun caz, drepturi simbolice de a renunța, producând stalinism la scară mică în toate, cu excepția numelui.

În ciuda negărilor anarho-socialiștilor, anarho-capitalismul are antecedente din secolul al XIX-lea. Cel mai clar exemplu este economistul belgian Gustave de Molinari[6], al cărui articol controversat din 1849, „Producția de securitate", a susținut cu ferm „că niciun guvern nu ar trebui să aibă dreptul să împiedice un alt guvern să intre în competiție cu el sau să ceară consumatorilor de securitate să vină exclusiv la el pentru această marfă". Anarhiștii individualiști, în special Lysander Spooner și Benjamin Tucker, susțineau de asemenea că piața liberă ar putea și ar trebui să preia funcțiile statului paznic de noapte. Spooner și Tucker[7] au susținut teorii economice socialiste stereotipice despre dobânzi, chirie și salarii, dar au insistat că laissez-faire ar fi soluția pentru aceste presupuse rele, nu cauza lor. Cu toate acestea, Murray Rothbard și David D. Friedman au fost cei care au revitalizat și readus in discuție anarho-capitalismul din obscuritatea modernă. În clasicele lor lucrări din 1973, *For a New Liberty* și *The Machinery of Freedom*, ei au pus bazele literaturii anarho-capitaliste moderne. Aproape toți anarho-capitaliștii au fost la un moment dat susținători ai unui stat libertar minimal sau paznic de noapte, în care guvernul se limitează la furnizarea monopolistă a poliției, tribunalelor, pedepselor penale și apărării naționale. Cel mai simplu mod de a înțelege poziția anarho-capitalistă este să începi cu statul minimal și apoi să-ți imaginezi ce s-ar întâmpla dacă piața liberă și-ar absorbi funcțiile rămase.

O forță de poliție guvernamentală susținută de taxe ar fi înlocuită de organe de poliție susținute de clienți plătitori. Când ar aparea dispute, organele de poliție ar apela la instanțe private pentru a se pronunța. Instanțele private, la rândul lor, s-ar strădui să atragă mai mulți abonați prin elaborarea unei legi făcute de judecători pentru a preveni apariția litigiilor în primul rând. Multe hotărâri ar fi puse în aplicare prin proscripție, asociere sau alte mijloace nonviolente. Cu toate acestea, pentru infractorii violenți cu puține resurse lichide, ar fi probabil necesar să existe o industrie privată a închisorilor pentru a obține despăgubiri.

Anarho-capitalismul este adesea respins ca utopic, însă Rothbard respinge acuzația afirmând că spre deosebire de utopiști precum marxiștii sau

anarhiștii de stânga, libertarienii nu presupun că inaugurarea societății pur libere a visurilor lor va aduce cu sine și un Om Libertarian nou, transformat magic. Într-adevăr, anarho-capitaliștii sunt profund îngrijorați de ceea ce economiștii numesc compatibilitate cu stimulentele: și acceptarea de către companiile private dintr-o industrie a serviciilor de apărare că este în interesul lor să se comporte așa cum este descris.

Anarho-capitaliștii identifică în mod previzibil competiția și reputația ca mecanisme care leagă motivele egoiste și rezultatele benefice din punct de vedere social. De ce ar face firmele de poliție o treabă bună la un preț rezonabil? În caz contrar, consumatorii ar trece la un concurent. Ce s-ar întâmpla dacă clientul A al firmei X l-ar acuza pe clientul B de firma Y și i-ar încălca drepturile, iar B ar nega acuzația? Un schimb de focuri între X și Y este posibil, dar puțin probabil. Ar fi mai profitabil pentru ambele părți să negocieze decât să se lupte. La urma urmei, polițiștii lucrează voluntar și ar trebui să fie plătiți mult mai mult altfel vărsarea de sânge ar fi un eveniment zilnic. De fapt, liderii de afaceri ar prezice că astfel de probleme ar putea apărea și ar scrie contracte pentru a le rezolva înainte de a apărea. De ce agențiile de poliție ar apela la un judecător în loc să-și apere clienții până la moarte? Agențiile care urmăresc această strategie ar atrage în mod contraproductiv clienții cu risc ridicat. De ce ar da judecătorii decizii oneste în loc să se vândă celui care oferă cel mai mult? Un judecător cu reputație de corupție ar întâmpina dificultăți în atragerea clienților. Cum ar putea cineva să obțină despăgubiri de la un criminal sărac? Infractorii condamnați ar urma să fie vânduți închisorilor private ca servitori contractați și eliberați după ce își plătesc datoria. De ce închisorile private ar trata deținuții în mod uman? Pentru că un servitor cu contract sigur și sănătos este un servitor productiv.

Chiar și mulți libertarieni găsesc anarho-capitalismul bizar și înfricoșător. Prin urmare, merită subliniat faptul că piața joacă deja un rol mai mare în industria serviciilor de apărare decât este recunoscut în general. În prezent, există mai mulți agenți de securitate în Statele Unite decât poliția guvernamentală. În multe privințe, arbitrajul privat rezolvă acum mai multe litigii decât instanțele publice. Piața a creat o serie de pedepse nonviolente, de la rapoarte de credit la obligațiuni și ratinguri de feedback, pentru a descuraja infracțiunile pe care guvernul nu reușește să le urmărească penal. În ciuda

rolului actual important al sectorului privat în industria serviciilor de apărare, libertarienii susțin că efectele secundare periculoase nu s-au materializat încă.

Chiar și libertarienii sunt adesea abandonați în grabă de anarho-capitaliști. Ayn Rand[8], pentru a lua cel mai faimos exemplu, a afirmat că războiul va izbucni de îndată ce clientul unei firme de poliție se va implica cu clientul unei alte firme de poliție. Ea nu a explicat de ce maximizarea profitului ar prefera vărsarea de sânge arbitrajului. Tânărul Roy Childs[9] a câștigat notorietate în cercurile libertare subliniind inconsecvențele interne ale criticii sale la adresa anarhismului în „Scrisoare deschisă către Ayn Rand”[10] (1969).

Criticii sunt pe un teren mai ferm atunci când se îndoiesc de capacitatea pieței libere de a respinge invadatorii străini. Cum ar fi în interesul financiar al cuiva să poarte această povară? Economia standard sugerează că apărarea este un bun public; companiile concurente ar profita liber de eforturile altora, ducând la o ofertă suboptimă. Economiști precum Murray Rothbard resping neconvingător această concluzie din motive metodologice. David Friedman are un răspuns mai puțin ideologic. Friedman este de acord că apărarea împotriva invadatorilor străini este un bun public. Cu toate acestea, costul total al acestui bun public este doar o fracțiune din nivelul actual al donațiilor caritabile. Nu este nerealist să sugerăm că apărarea națională ar putea fi finanțată prin redirecționarea impulsurilor caritabile existente. Mulți ar adăuga, de asemenea, că, chiar dacă un guvern minim finanțat din impozite este mai bine echipat pentru a respinge agresorii străini, este, de asemenea, mai probabil să se angajeze în agresiune străină, să provoace atacuri străine sau să organizeze o lovitură de stat împotriva libertății interne.

Liberalii sunt în mod normal sceptici cu privire la amploarea și eficiența conspirațiilor de afaceri pentru a împinge prețurile peste nivelul concurențial. Aceste conspirații sunt afectate de o serie de dificultăți, cel mai important, de o nouă intrare. Cu toate acestea, acest risc pare semnificativ mai mare pe piața serviciilor de apărare. Un cartel de firme de apărare ar putea complota pentru a crește prețurile și apoi să submineze controalele obișnuite ale pieței, amenințând că va ataca noii intrați care îndrăznesc să submineze acordul.

Este posibil acest lucru? Da, dar este probabil? Acest lucru depinde de numărul de echilibru al companiilor din industrie. Astfel David Friedman oferă o exemplificare: dacă există doar două sau trei agenții în întreaga zonă acoperită

acum de Statele Unite, o conspirație între ele ar putea fi practică. Dar dacă sunt 10000, atunci când un grup dintre ei începe să acționeze ca un guvern, clienții lor vor angaja pe altcineva pentru a-i proteja împotriva protectorilor lor. Numărul companiilor, la rândul său, depinde de nivelul cererii și de amploarea economiilor de scară. Dacă cererea este scăzută și economiile de scară sunt substanțiale, ar putea exista doar câteva companii de poliție rivale, la fel cum un oraș mic susține doar câteva magazine alimentare. Dar niciuna dintre aceste condiții nu este probabil să se mențină în industria serviciilor de apărare. Securitatea fizică nu este un produs de nișă. Aproape toată lumea ar dori să cumpere unele, astfel încât cererea generală de servicii de apărare ar fi destul de mare. Deși trebuie să extrapolăm cu prudență, industria de securitate existentă nu prezintă economii substanțiale la scară. Deoarece privatizarea ar crește brusc cererea, o industrie polițienească privatizată ar fi probabil chiar mai atomistă decât este în prezent.

Tyler Cowen[11] avansează o variație inedită pe tema coluziunii. Potrivit lui Cowen, serviciile de apărare sunt o industrie de rețea, a cărei caracteristică definitorie este că firmele concurente trebuie să coopereze între ele pentru a furniza un produs atractiv. De exemplu, MCI concurează cu AT&T, dar, de asemenea, își interconectează sistemele în cooperare, astfel încât clienții MCI să poată apela AT&T și invers. Dacă utilizatorii MCI ar putea apela doar alți utilizatori MCI, serviciul lor telefonic ar fi mult mai puțin valoros. Prin aceeași logică, firmele de apărare concurente ar dori să se interconecteze, astfel încât clienții firmei X să poată rezolva pașnic litigiile cu clienții firmei Y.

În opinia lui Cowen, acest scenariu dă naștere unei dileme speciale. În cazul în care costurile de tranzacție sunt suficient de scăzute pentru a permite companiilor să se interconecteze, acestea ar fi, de asemenea, probabil suficient de scăzute pentru a permite companiilor să comploteze ieftin pentru a prelua puterea. Cu toate acestea, în cazul în care costurile de tranzacție sunt prea mari pentru coluziune, acestea ar împiedica, de asemenea, interconectarea, ducând la haos și război. Oricum ar fi, anarho-capitalismul nu va funcționa bine. Teza lui Cowen a fost criticată pentru ignorarea faptului că, spre deosebire de coluziune, nu există niciun stimulent pentru a înșela un acord de interconectare.

În *Anarchy, State, and Utopia* (1974), cea mai faimoasă lucrare modernă de filosofie politică libertară, Robert Nozick argumentează împotriva anarho-capitaliștilor că un stat minimal ar putea apărea fără a încălca drepturile

libertare. El începe prin a presupune că economiile de scară în industria serviciilor de apărare sunt atât de mari încât o singură companie dominantă ar apărea în mod natural din procesul competitiv. Această companie ar avea apoi puterea de a interzice firmele concurente. Mai important, din punct de vedere filosofic, Nozick susține că compania dominantă ar avea dreptul să facă acest lucru, deoarece procedurile judiciare concurente ar impune un risc nelegitim clienților companiei dominante. În cele din urmă, Nozick susține că compania dominantă ar fi obligată moral să compenseze persoanele care pierd ca urmare a interdicției, iar cea mai naturală formă de compensare ar fi serviciile gratuite de apărare.

Anarho-capitaliștii au criticat puternic fiecare pas din teza lui Nozick. Descriptiv, Nozick oferă puține dovezi ale economiilor semnificative de scară. Din punct de vedere normativ, criticii lui Nozick neagă faptul că o companie dominantă ar putea interzice în mod justificat rivalii doar pentru că a considerat că procedurile lor erau prea riscante. Cel puțin, compania dominantă nu și-ar putea scoate rivalii din afaceri dacă aceștia ar imita propriile garanții procedurale ale companiei dominante. În plus, dacă o interdicție este justificată pentru a proteja drepturile individuale, nu există nicio obligație de a-i compensa pe cei care pierd ca urmare a acestui fapt. Mai presus de toate, statele actuale nu au apărut în maniera respectuoasă a drepturilor lui Nozick, așa că, așa cum a spus Murray Rothbard, „este de datoria lui Nozick să se alăture anarhiștilor în apelul pentru abolirea tuturor statelor și apoi să stea deoparte și să aștepte ca presupusa sa mână invizibilă să opereze". Deși disidenții rămân, punctul de vedere consensual al anarho-capitalismului susținut de savanții libertarieni poate fi rezumat în mod corect.

În primul rând, este imposibil să reconciliem statul minimal cu drepturile individuale absolute din punct de vedere moral. În termenii teoriei drepturilor, doar poziția anarho-capitalistă este consecventă intern. Cu toate acestea, liberalii au devenit din ce în ce mai reticenți în a îmbrățișa teoriile drepturilor individuale absolute; În termeni filosofici, consecințialismul a câștigat considerabil față de deontologie.

În al doilea rând, există cel puțin un risc moderat ca un experiment anarhocapitalist să aibă consecințe proaste. Deși este mult mai probabil să fie viabil din punct de vedere practic decât se crede de obicei, predicțiile despre

performanța anarho-capitalismului rămân speculative. Tot ce avem sunt exemple istorice izolate, în speță relatarea lui David Friedman despre Islanda medievală. Cu toate acestea, industriile moderne de securitate, arbitraj, rating de credit și altele asemenea ar putea juca în mod clar un rol mult mai mare, fără a pune în pericol civilizația. Pe măsură ce aceste industrii se extind, ar trebui să fie posibil să aflăm încet și în siguranță dacă optimismul anarhocapitaliștilor este justificat. Prin urmare majoritatea acestor deliberări se reflectă și în pozițiile actuale dintre crypto-anarhism, crypto-capitalism și relația lor cu libertarnismul.

Crypto-anarhismul este o filozofie ai cărei susținători cred că tehnologia îi poate ajuta să creeze comunități bazate pe consimțământ, mai degrabă decât pe constrângere. Crypto-anarhiștii doresc să fie liberi de interferența statului, dar preferă mijloacele tehnice în locul mijloacelor politice în urmărirea scopurilor lor. În acest fel, crypto-anarhismul este atât un mod de a vedea, cât și un mod de a fi.

Modul crypto-anarhist de a vedea este un scepticism general față de toate pretențiile de autoritate politică. Într-adevăr, anarhiștii din tradiția liberală nu sunt doar sceptici față de autoritatea politică, dar cred că orice concepție corectă a justiției ar trebui să provină din consimțământ. Cu alte cuvinte, cineva ar trebui să poată alege propriul sistem de guvernare. O astfel de filozofie este în contrast puternic cu concepțiile care evocă un contract social ipotetic sau o voință generală. A gândi ca un anarhist, atunci, înseamnă a pleda pentru sisteme de guvernare bazate pe consimțământ și a respinge sistemele bazate pe constrângere.

În ciuda atașamentelor sentimentale larg răspândite față de țările noastre și guvernele lor, anarhiștii cred că statele sunt nejustificate. Toate sistemele de constrângere și subordonare sunt imposibil de apărat dacă individul nu își dă consimțământul prealabil pentru sistem. Cu toate acestea, majoritatea anarhiștilor nu-și fac iluzii când vine vorba de a-și susține cauza în fața celor puternici. Anarhiștii înțeleg că autoritățile politice nu sunt susceptibile de a tolera nici o formă de asociere pașnică care le contestă puterea. Iar cei care beneficiază de transferuri din partea statului nu sunt susceptibili să-și retragă sprijinul de la entitățile care promit aceste transferuri. Deci, atât împuterniciții de stat, cât și cei care îi imploră au toate stimulentele să lupte pentru putere.

Prin urmare, anarhistul crede că autoritatea politică există, așa cum există orice alt fenomen al naturii. Recunoașterea acestei realități dă naștere modului crypto-anarhist de a fi. Adică, cei care nu acceptă autoritatea politică trebuie totuși să navigheze viața cu ea ca fapt social. Deci, a fi crypto-anarhist înseamnă a fi confortabil cu un anumit grad de nesupunere civilă în timp ce creezi și participi la sisteme paralele, bazate pe consimțământ. Multe dintre aceste sisteme vor fi concepute pentru a contesta sau a ocoli autoritățile politice, crypto-anarhiștii numesc asta „subminare".

Prefixul „crypto" face ca apelativul să pară oarecum ocult. Într-adevăr, există secret în concepție; Altfel, cum va scăpa anarhistul de atenția și controlul statului? Cealaltă conotație a „crypto" este tehnică. Acest lucru provine din criptografie, care este un set de instrumente modelate de informaticieni și matematicieni. Dar, desigur, aceste tehnologii au fost întotdeauna înrădăcinate în dorința umană de intimitate sau asociere liberă. În acest fel, inovatorii în criptografie proiectează sisteme care permit ca două sau mai multe părți să se angajeze în comunicare, colaborare sau schimb nemolestate și nemonitorizate. Permiterea, protejarea și încurajarea acestor forme de asociere este scopul crypto-anarhiștilor.

Crypto-anarhismul are o istorie lungă însă crypto-anarhismului modern are o geneză în zorii erei informaționale. În această perioadă, omenirea a început să-și imagineze descoperirea printr-o convergență de noi instrumente și reguli (tehnologie și instituții). Timothy C. May[12] a expus această viziune în manifestul său din 1988: așa cum tehnologia tiparului a modificat și a redus puterea breslelor medievale și a structurii puterii sociale, la fel și metodele criptologice vor modifica fundamental natura corporațiilor și a intervenției guvernului în tranzacțiile economice. În combinație cu piețele emergente de informații, anarhia criptografică va crea o piață lichidă pentru orice material care poate fi pus în cuvinte și imagini.

Timothy C. May a anticipat totul, de la piețele negre la bitcoin. Dar în acesta din urmă adevăratul potențial al crypto-anarhiei a început să gesteze în mintea a milioane de oameni și nu doar a unui mic grup de cypherpunks.

În 2009, viziunea lui Timothy C. May s-a manifestat atunci când o persoană sau un grup pseudonimizat Satoshi Nakamoto a publicat cartea albă bitcoin. Pentru crypto-anarhiști, ramificațiile acestui sistem de numerar digital

peer-to-peer rivalizau cu tiparnița în semnificație. Cu toate acestea, rețeaua bitcoin este mai mult decât un sistem electronic de numerar. Acesta conține germenii ideilor propagate în prezent într-un peisaj orbitor și evolutiv de jetoane, contracte inteligente, registre distribuite și sisteme de guvernare. Cel mai important, bitcoin a dezlănțuit ideea că oamenii ar putea lucra pașnic împreună pentru a construi noi sisteme de operare sociale. Mai mult, spre deosebire de statele-națiune, oamenii se pot alătura sau ieși din aceste rețele după bunul plac, cu condiția să onoreze orice acorduri pe care le fac.

Multe dintre aceste sisteme demonstrează puterea de dezintermediere sau îndepărtarea intermediarilor. Ecosistemele token sunt o țară minunată pentru crypto-anarhist. Ele reprezintă potențialul oamenilor de a se auto-organiza în funcție de diferite idei despre bine. Spațiul „crypto" reprezintă promisiunea și posibilitatea tranziției către sisteme de guvernare bazate mai mult pe consimțământ, pe care le numim reguli fără conducători. Toate aceste tehnologii amenință să facă învechite ierarhii corporative și guvernamentale puternice. Într-adevăr, chiar structurile care urmează să fie răsturnate reacționează cu ostilitate previzibilă.

Există o mireasmă categoric libertariană a gândirii crypto-anarhiste. Dar unii crypto-anarhiști resping libertarianismul, iar unii libertarieni resping crypto-anarhismul.

Putem rezuma libertarianismul ca o doctrină care include un anumit set de idei despre ce fel de autoritate de stat este justificată. De exemplu, majoritatea libertarienilor acceptă unele variații ale ideii că nu ar trebui să inițiezi niciodată rău împotriva altei persoane, pe care majoritatea crypto-anarhiștilor o împărtășesc. Dar mulți libertarieni își imaginează, precum Locke sau Hobbes, că un anumit tip de putere centralizată a statului este necesară pentru administrarea justiției – un monopol binevoitor asupra violenței. Deci, ca și fondatorii americani, majoritatea liberalilor cred că statul este justificat, dar că oficialii ar trebui să-și limiteze puterile polițienești la protejarea vieților și proprietății unui popor liber.

Problema, desigur, este cum să-i obligăm pe agenții statului să se constrângă în ciuda stimulentelor puternice contrare. Crypto-anarhiștii cred că cel mai bun control al puterii este de a crea sisteme mai radicale de descentralizare fără permisiune. Aceste forțe permit disidenților să iasă dintr-

un sistem dacă acesta nu servește nevoilor lor. În acest fel, crypto-anarhiștii sunt pragmatici. În timp ce majoritatea nu văd nicio contradicție în utilizarea atât a mijloacelor politice, cât și a celor non-politice pentru a verifica autoritatea nejustificată, ei preferă mijloacele non-politice. Crypto-anarhiștii cred că nesupunerea civilă pe scară largă este un control mai eficient.

Crypto-anarhiștii cred, de asemenea, că, cu cât mai mulți oameni se mută în sisteme bazate pe consimțământ, cu atât este mai probabil ca acestea să genereze o piață globală a serviciilor juridice și de guvernare. Efectul general va fi un set mai puțin violent de instituții, în ciuda statelor-națiune. La urma urmei, dacă cineva trebuie să forțeze oamenii să se supună unui set de reguli, acest lucru este mult mai costisitor și mult mai puțin valoros decât aplicarea unui corp de legi pe care oamenii îl aleg și îl folosesc ei înșiși. De aceea crypto-anarhiștii cred în contracte sociale reale, nu ipotetice.

Crypto-anarhiștii au de asemenea probleme cu libertarienii în măsura în care aceștia din urmă prezintă o listă rigidă pentru ceea ce constituie o societate dreaptă. Într-adevăr, majoritatea anarhiștilor se simt mai confortabil cu pluralismul, care este ideea că, dacă li se oferă o șansă, oamenii vor opta pentru o varietate de sisteme pe care libertarienii le-ar putea găsi iliberale.

Crypto-anarhiștii înțeleg că nu va fi ușor să scuture mirajul statului binevoitor, să etaleze stimulentele actorilor statali și să respingă vechile obiceiuri proaste ale politicii (chiar presupunând că ar fi posibil să fie create state „minimale„ în primul rând). Majoritatea oamenilor își plătesc impozitele, și își externalizează orice sentiment de responsabilitate civică rămas către „reprezentanți”. În acest fel, ei pot continua cu ciclurile mai banale de muncă, joacă și viață.

Există o mulțime de suprapuneri între libertarienii și crypto-anarhiști. S-ar putea chiar caracteriza crypto-anarhismul ca o specie de libertarianism. Însă unii crypto-anarhiști au o aversiune față de formele corporatiste tradiționale. Cei mai de stânga dintre ei rezistă tuturor sistemelor construite pe instituții de proprietate privată. Într-adevăr, unii crypto-anarhiști cred că corporațiile sunt ajutate și instigate de state și doresc să vadă ambele tipuri de ierarhii reformate sau chiar abolite. Alții nu merg chiar atât de departe, dar sunt interesați de modul în care soluțiile tehnologice, cum ar fi registrele distribuite, pot crea sisteme financiare alternative, cum ar fi serviciile bancare de timp,

creditul reciproc și comunalizarea. Crypto-anarhiștii cu înclinații libertariene sunt mai interesați de acele sisteme care permit schimbul liber, asocierea voluntară și ajutorul reciproc (ca să nu mai vorbim de evitarea impozitelor și a inflației). Ele lasă loc atât proprietății private, cât și proprietății comune să evolueze ca instituții.

Cu toate acestea, cel puțin, există oportunități pentru alianțe strategice între facțiuni, deoarece majoritatea împărtășesc un anumit angajament față de libertatea umană și suspiciuni cu privire la statul corporativ.

Actorii statali devin înțelepți față de sistemele care le amenință controlul. Elitele puternice dezvoltă o serie de bastoane de reglementare și morcovi pentru a menține turma timidă. Autoritățile de reglementare pot împinge multe soluții crypto-anarhiste în subteran, inclusiv cele mai prosociale. Teama de represalii din partea statului face crypto-anarhismul o pastilă prea amară pentru a fi înghițită pentru majoritatea. La urma urmei, crypto-anarhiștii operează fie în zone gri legale, fie pe piețele negre. Fluturarea unui steag negru este riscantă, chiar dacă cineva poartă o pălărie albă. Și, desigur, autoritățile îi vor picta pe crypto-anarhiști cu aceeași pensulă ca și infractorii care se ocupă de viciul real.

„Statul va încerca, desigur, să încetinească sau să oprească răspândirea acestei tehnologii", avertizează Timothy C. May în manifestul său original. Proxy-urile de stat vor cita „preocupările legate de securitatea națională, utilizarea tehnologiei de către traficanții de droguri și evazioniștii fiscali și temerile de dezintegrare socială”. Desigur, predicțiile lui Timothy C. May au fost prognozabile odată cu creșterea crypto-monedelor. Nu s-ar putea sugera că grupurile teroriste și traficanții de droguri nu folosesc instrumente criptografice; Mai degrabă, ar trebui să subliniem că cele mai eficiente tehnici de propagandă includ aproape întotdeauna boabe de adevăr, pe care autoritățile le exploatează pentru a justifica represiunile.

Cele mai multe critici ale crypto-anarhismului se transformă într-o confuzie între lege ca justiție și justiție ca lege. Cu alte cuvinte, o mulțime de critici cred că deliberarea în rândul oficialilor aleși prin intermediul procesului legislativ creează justiție (legea ca justiție). Orice rezultă din acest proces de legitimare este dreptate. Dar crypto-anarhiștii cred că lucrurile devin exact inverse.

Nu numai că diferite seturi de reguli ar trebui să fie încercate și testate în fricțiunea interacțiunii umane, dar ceva de genul legii ar trebui să apară doar din interacțiunile și acordurile umane în care oamenii descoperă justiția (adică justiția ca lege). Legea bazată pe consimțământ generează legi de calitate superioară, deoarece găsirea justiției este mai mult un proces de descoperire decât unul deliberativ. În acest fel, legea devine un produs secundar fericit al alegerilor umane, în special pe măsură ce oamenii caută să reducă fricțiunile dintre ei. Din păcate, atunci când legiuitorii promit legi și forțează conformitatea, procesul de descoperire se scurtcircuitează. Singura buclă de feedback este alegerea ocazională, care nu oferă nicio garanție a schimbării, cu atât mai puțin schimbarea în timp util.[13]

Prin urmare vom prezenta și câteva critice comune aduse crypto-anarhismului și răspunsuri, soluții aduse de crypto-anarhiști:

1. Soluțiile crypto-anarhiste sunt adesea ilegitime, răspunsul oferit este că atunci când o autoritate este legitimă nu este același lucru cu că și este justificabilă. Iar punctul de plecare al anarhistului pentru dreptate este consimțământul.

2. Soluțiile crypto-anarhiste se bazează pe o concepție greșită a justiției.

Aceasta este o problemă nerezolvată. Crypto-anarhiștii cred că justiția este un produs al asocierii voluntare. Indiferent dacă au sau nu amprenta autorităților politice, sistemele de asociere voluntară sunt atât justificabile, cât și juste, atâta timp cât nu aduc niciun rău membrilor asociației. Rețineți că acest lucru nu este același lucru cu a pretinde că, dacă un actor dintr-un anumit sistem aduce rău sistemul greșește. În caz contrar, să convingi un crypto-anarhist că asocierea non-violentă este nedreaptă este o mare provocare. Este dificil de explicat cum există nedreptate în două sau mai multe părți care ajung la acorduri sau fac schimburi care nu dăunează nimănui. Este chiar mai dificil pentru anarhiști să vadă cum concepțiile despre justiție care depind de coerciție sunt mai justificate.

3. Sistemele crypto-anarhiste fac posibil ca oamenii să se ocupe de viciu.

Această afirmație este, fără îndoială, adevărată. În timp ce soluțiile crypto-anarhiste fac posibil ca anumiți oameni să faciliteze fărădelegile, la fel se întâmplă și cu sistemele concurente, în special cele sancționate de stat. Astfel ei sugerează că criticii să aplice aceleași standarde sistemelor lor preferate. La urma urmei, atunci când luăm în considerare orice sistem,

trebuie întotdeauna să ne întrebăm în comparație cu ce? Ceea ce nu poate fi doar un ideal nerealizat. Sistemele crypto-anarhiste sunt instrumente tehnologice. Ca și instrumentele mai familiare, criptografia poate fi folosită în slujba binelui sau a răului.

4. Soluțiile crypto-anarhiste fac posibil ca oamenii să se sustragă responsabilităților lor față de „binele comun".

Deși este, de asemenea, adevărat că autoritățile și statutele statului permit, de asemenea, ca oamenii să se sustragă anumitor tipuri de responsabilități, să ne concentrăm asupra problemei a ceea ce constituie binele comun. Există două moduri de a determina dacă un anumit „bun" este comun membrilor unui grup. Prima cale este pur și simplu să pretinzi că ceva este bun și apoi să încerci să justifici mijloacele de realizare a acelui bine. Al doilea este de a oferi un bun pretins și apoi de a determina dacă și în ce măsură oamenii îl adoptă. Crypto-anarhiștii cred că preferința demonstrată este superioară vorbelor goale teoretice, deoarece alegerile reale ale oamenilor oferă dovezi. De exemplu, soluții precum contractele dominante de asigurare arată cum poate funcționa furnizarea de bunuri publice pe bază de consimțământ.

5. Soluțiile crypto-anarhiste pot fi netransparente, ceea ce face mai dificilă tragerea la răspundere a actorilor răi, în speță atunci când inițiază răul.

Aici trebuie să ne întrebăm din nou: în comparație cu ce? Unul dintre avantajele registrelor distribuite și ale contractelor inteligente este că introduc sisteme care necesită mai puțină încredere, fie în terțe părți, fie în contrapărți. De exemplu, blockchain-urile fac o treabă bună cu aranjamente escrow, dovada provenienței, precum și furnizarea de sisteme de identitate și reputație pseudonime. În acest fel, dacă două persoane sunt părți la o tranzacție, niciuna dintre părți nu trebuie să-și dezvăluie identitatea. Cu toate acestea, ambele părți vor avea stimulente puternice pentru a avea și păstra o bună reputație, care poate fi asociată cu un pseudonim de tranzacționare. Astfel de sisteme pot echilibra preocupările legate de confidențialitate cu beneficiile cooperării. Ecosistemele tehnologiei criptografice care apar în prezent nu ar trebui niciodată respinse din cauza unui eșec al imaginației.

Chiar dacă cele mai multe forme de crypto-anarhism implică un prealabil ideologic, cum ar fi consimțământul, crypto-anarhiștii tind să fie extrem de pragmatici în fața puterii copleșitoare.

Miezul crypto-anarhiei ar putea fi realizarea faptului că nu există „O singură cale adevărată". Dar extinderea gamei de alegeri umane non-violente nu este probabil să se întâmple prin politica moștenită. Dinamica alegerii publice și a războiului ideologic ar trebui să dezabuzeze oamenii de orice astfel de noțiuni romantice. Acesta este motivul pentru care crypto-anarhiștii cred că, în viitor, va exista mai mult pluralism de guvernare. Crypto-anarhiștii cred într-un viitor în care oamenii vor putea experimenta diferite sisteme, indiferent unde trăiesc. În ciuda sistemelor moștenite puternice, înrădăcinate, ei cred că evoluția rapidă a tehnologiei, culturii și guvernării va modela viitorul. Cu o descentralizare mai mare, umanitatea se va muta într-o stare care arată mai mult ca o piață liberă a serviciilor de guvernare. Descentralizarea înseamnă că oamenii se vor alătura unui sistem, așa cum ar putea face o comunitate intenționată sau o asociație civilă. Sistemele vor concura pentru membri.

Concurența între furnizorii de servicii de guvernanță oferă trei avantaje distincte:

- În primul rând, recunoaște că nu există o singură cale adevărată. Oamenii au preferințe subiective diferite cu privire la sistemele de guvernare.
- În al doilea rând, include ideea că „consimțământul celor guvernați" ar trebui să însemne de fapt ceva.
- În al treilea rând, recunoaște că oamenii se pot alătura nișelor economice în funcție de concepțiile lor particulare despre bine.

Schimbarea radicală va fi că serviciile de guvernare, inclusiv sistemele economice, sunt sisteme cel mai bine oferite de antreprenori în loc să fie impuse de autorități.

În acest fel, vă puteți gândi la crypto-anarhie ca la o meta-doctrină, dar nu ca la o doctrină în sine. Deoarece este un angajament pentru experimentare și alegere, singurul aspect doctrinar este cerința consimțământului. Oamenii vor încerca diferite sisteme. Nu toate sistemele vor reuși, iar cele mai bune și mai durabile sisteme vor supraviețui.

În cele din urmă, pot exista conflicte între sisteme, astfel încât oamenii vor solicita servicii de adjudecare, care vor apărea și vor co-evolua cu diferite sisteme de guvernare. Într-o astfel de condiție, va trebui să fim mult mai reflexivi în determinarea caracteristicilor care se comportă cu ideile noastre

individuale despre bine. Prin reducerea costurilor de ieșire, ne vom alătura sistemului pe care îl preferăm.

În același timp tehnologia blockchain (criptării de lanț) și a crypto-monedelor poate fi și este cooptată nu doar de cei mai mari susținători ai ei (crypto-anarhiștii) cât și de libertarieni (cu cei mai mari susținători în SUA), sau regimuri autoritare și nedemocratice, cât și de grupuri de populații largi din țari cu profunde instabilități sociale și economice. Astfel viitorul ar putea fi si unul crypto-autoritar sau crypto-capitalist în care orice aspect al vieții și interacțiunii umane ar putea fi cuantificat, token-izat și inclus in rețele blockchain.

Referințe bibliografice:

1. https://www.britannica.com/biography/Robert-Nozick
2. https://mises.org/profile/murray-n-rothbard
3. http://www.daviddfriedman.com/
4. https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/2474736X.2019.1668724
5. https://en.wikipedia.org/wiki/Federaci%C3%B3n_Anarquista_Ib%C3%A9rica
6. https://mises.org/profile/gustave-de-molinari-1
7. https://mises.org/library/spooner-tucker-doctrine-economists-view-0
8. https://aynrand.org/
9. https://mises.org/profile/roy-childs
10. https://www.libertarianism.org/publications/essays/objectivism-state-open-letter-ayn-rand
11. https://marginalrevolution.com/
12. https://nakamotoinstitute.org/authors/timothy-c-may/
13. vezi mai multe la temă în culegerea Crypto Anarchy, Cyberstates, and Pirate Utopias. MIT Press, 2001, 451p.